

Svartpälsbi

Anthophora retusa

Svartpälsbiet trivs i torra, varma och blomrika människoskapade marker Foto: Raúl Vicente.

Fynd i Stockholm

Svartpälsbiet har tidigare rapporterats från flera olika delar av kommunen, men under de senaste 20 åren har arten påträffats framförallt i Frescati och Stora Skuggan samt på Södra Djurgården, vid Tanto på Södermalm och vid f.d. motorbanan i Hansta på Järvafältet.

Status och utbredning

Arten är kategoriserad som nära hotad (NT) i rödlistan 2020. Mellan 2000 och 2015 var den kategoriserad som sårbar (VU). Anledningen till den nya kategoriseringen är att svartpälsbiet verkar öka i Mälarenregionen och vara stabil i övriga delen av utbredningsområdet (Blekinge, Kalmar och Gotland). 2007 fastställdes ett åtgärdsprogram för arten. I hela landet, inklusive i Stockholms stad är svartpälsbiet knutet till torra, varma och blomrika människoskapade marker. Det handlar till exempel om trädgårdar, sandiga-grusiga ställen i solexponerade väglänther, täkter, skjutbanor, motorbanor eller blomrika sluttningar i stadsparker.

Utseende och ekologi

Honan är helt svart med tydligt gul-orangeröd behåring på bakbenen. Detta gör henne lättare att känna igen i fält jämfört med hanar. Några näringsväxter som svartpälsbiet gillar att besöka är blåeld, oxtunga, fältvedel, getvåpling och vickerarter. Det bygger bo genom att gräva hål i sand och får en kull avkomma per år. Där svartpälsbiet förekommer kan det sannolikt även finnas andra rödlistade arter av vildbin. Här finns också ofta en stor artrikedom bland växterna vilket gör dessa lokaler värdefulla för den biologiska mångfalden.

Hot

Det största hotet för svartpälsbiet i Stockholm är att befintliga bo-kolonier grävs bort eller täcks över av fyllnadsmassor i samband med olika exploateringar eller förändringar i markanvändning. Även igenväxning av lämpliga, lagom störda lokaler gör att artens livsmiljöer försämras och så

småningom försvinner.

Åtgärdsbehov

För att gynna svartpälsbiet ska först och främst igenväxning av kända lokaler undvikas genom röjning. Marken kan också pinnharvas för att snabbt skapa nya boplatser åt bin och snabba på fröbankens aktivitet. Även att gynna näringsväxter såsom blåeld, oxtunga och vickerarter är en bra åtgärd. Vill man nyplantera några av dessa växtarter ska detta inte ske direkt där lämpliga platser för bobyggnad finns. Mark

för bobyggnad ska helst utgöras av rå, lucker blottad jord med lätt grävbarhet.

Vidare bör kompletterande inventeringar göras på lokaler inom kommunen som har bra förutsättningar för att hysa svartpälsbiet. Detta är viktigt för att lokalerna sedan ska kunna skötas på ett sätt som gynnar arten.

Historik och kurios

Svartpälsbiet är ett relativt stort bi som ibland kan förväxlas med en humla.

Referenser

Nilsson, L. A. & Andersson, H. (2007). Åtgärdsprogram för svartpälsbi 2007-2011 (Anthophora retusa).

SLU Artdatabanken (2020). *Rödlista 2020 – övergripande delar*.